

LJUNGBY
KOMMUN

Diarienummer:

Verksamhetsplan

Central elevhälsoplan

Gäller från:	2019-09-01
Gäller för:	Grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola
Fastställd av:	Barn- och utbildningsnämnden
Utarbetad av:	Chef central elevhälsa
Revideras senast:	20190831
Version:	1
Dokumentansvarig förvaltning:	Barn- och utbildningsförvaltningen

Ett utskrivet dokument är alltid en kopia, giltig version finns alltid på intranätet.

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan	1
Innehållsförteckning	2
Inledning.....	3
Syfte	3
Styrdokument	3
Elevhälsa på flera nivåer	3
Begreppsförklaring.....	4
Hälsofrämjande	4
Förebyggande	4
Systematiskt elevhälsoarbete.....	4
Organisation och ansvar	5
Barn- och utbildningsnämnden	5
Central elevhälsa	6
Lokal elevhälsa.....	6
Rektor	6
Elevhälsans professioner och uppdrag	6
Skolsköterska	6
Skolläkare.....	7
Psykolog	8
Kurator	9
Specialpedagog.....	10
Speciallärare	11
Studie- och yrkesvägledare	11
Mål för läsåret 2018/2019	11
Utvärdering.....	12

Inledning

En framgångsrik skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorena i ett livsperspektiv. I skollagen (2010:800) som trädde i kraft i juli 2011 används begreppet samlad elevhälsa. Elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. I elevhälsan ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagogisk kompetens. I skolans lokala elevhälsa kan även studie- och yrkesvägledare ingå.

Syfte

Ljungby kommuns centrala elevhälsoplan syftar till att skapa en kommungemensam plattform i elevhälsoarbetet. Den ska fungera som ett stöd för de lokala elevhälsoteamen i arbetet med att hitta strukturer och upprätta lokala elevhälsoplaner på respektive skola.

Den centrala elevhälsoplanen ska säkerställa likvärdigheten mellan kommunens skolor, utgöra ett dokument som anger inriktning där samverkan utgör en av elevhälsans grundpelare och fungera som ett stöd för rektor i det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna.

Styrdokument

Elevhälsan omfattas av flera regelverk som huvudman, rektorer, verksamhetschef HSL och elevhälsans personal behöver förhålla sig till. Förutom skollagen (2010:800) och övriga styrdokument för skolan ska de som arbetar med elevhälsofrågor bland annat beakta hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), patientlagen (2014:821), patientsäkerhetslagen (2010:659), patientdatalagen (2018:447), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), dataskyddsförordningen (2016/679), förvaltningslagen (2017:900) och arbetsmiljölagen (1997:1 160). Både skolverket och Socialstyrelsen publicerar föreskrifter och allmänna råd. Staten utövar även styrning genom tillsyn och inspektioner. Skolinspektionen har tillsyn över elevhälsan utifrån skollagen. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har tillsynsansvaret över hälso- och sjukvården och dess personal.

Elevhälsa på flera nivåer

All personal som arbetar på skola har ett gemensamt uppdrag att främja elevers hälsa. Detta innebär bland annat att de skall delta i att skapa lärandemiljöer för varje elev. Strävan ska vara att skapa en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Relationer och samspel är centralt för att uppfylla målen. Arbetssätt och organisation har ett inkluderande förhållningssätt där hela eleven är i fokus. Elevhälsa börjar i klassrummet. Elevhälsa innebär att aktivt arbeta för att främja elevers fysiska och psykiska välbefinnande. Det finns ett flertal generella frisk- och riskfaktorer som främjar hälsa och förebygger ohälsa.

Elevhälsa kan ske på flera nivåer: på individ-, grupp- och organisationsnivå. Det är skollagens målsättning att förflytta fokus från åtgärdande arbete på individnivå till främst hälsofrämjande och förebyggande arbete på grupp- och organisationsnivå.

Begreppsförklaring

Hälsofrämjande

Hälsofrämjande arbete är generella insatser som stimulerar till att stärka och bibehålla elevernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Betonandet av ett hälsofrämjande och ett salutogent perspektiv innebär en förskjutning från riskfaktorer till friskfaktorer. Det handlar om att utveckla en tillgänglig lärmiljö som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa till exempel jobba med livsstilsfrågor, lärmiljöer, relationellt- och samspelsperspektiv.

Förebyggande

Förebyggande arbete innebär att identifiera riskfaktorer som kan påverka elevers hälsa, lärande och utveckling. För att kunna identifiera riskfaktorer eller reducera eller förhindra elevers ohälsa behöver vi regelbundet kartlägga och analysera mönster och samband i det dagliga arbetet.

Systematiskt elevhälsoarbete

Det systematiska hälsofrämjande och förebyggande arbetet innebär en process i fem steg som behöver hållas levande i skolan genom en gemensam vision, delaktighet och engagemang.

Elevhälsa börjar i klassrummet och i närmiljön. Elevernas upplevelse av tillvaron i skolan är en god utgångspunkt för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Skolpersonalens delaktighet i val av insatser blir följaktligen en naturlig del då elevhälsa sker i klassrummet och närmiljön.

- 1. Identifiering och kartläggning** av risk- och friskfaktorer på individ, grupp och organisationsnivå. Dessa faktorer återfinns i skolans miljö bland elever, lärare och annan skolpersonal. Hälsofrämjande faktorer kan identifieras i ett värdegrundsarbete där skolpersonal tillsammans med elever är delaktiga i att skapa en skola att trivas och utvecklas i.
- 2. Analys** av kartläggningen möjliggör för elevhälsans professioner, utifrån sina perspektiv och kompetensområden, att analysera och sammanställa material till en begriplig och hanterbar mängd av risk- och friskfaktorer. Elevhälsans professioner kan med fördel presentera sammanställningen för skolpersonal, varvid diskussion och fördjupning av skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete möjliggörs.
- 3. Implementering** av insatser sker utifrån den sammanställning av risk- och friskfaktorer som elevhälsan har gjort och som har förankrats hos skolpersonalen. Tillåt ett kreativt utrymme för förslag av insatser utifrån väl avvägda faktorer. Insatserna bör avgränsas och definieras så att de är rimliga att genomföra och möjliga att utvärdera.
- 4. Uppföljning** av insatserna med jämna mellanrum skapar ett utrymme för reflektion och eftertanke med hur implementeringen går, vilka hinder man stött på och hur dessa hinder kan hanteras. Planera in uppföljning för att ha insyn i processen runt insatserna.
- 5. Utvärdering** av insatserna bör ske inom rimlig tid utifrån insatsernas karaktär. Elever, skolpersonal och elevhälsan kan alla på varsitt håll bidra till att utvärdera hur tillvaron i skolan förändrats sedan insatserna implementerats.

Enligt styrdokumentet ska skolan genom sitt demokratiska uppdrag främja ett skolklimat där alla barn och elever känner sig trygga och respekterade. Detta genom ett aktivt och systematiskt värdegrundsarbete.

Organisation och ansvar

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden är skolhuvudman och ansvarig för att skolorna har ett fungerande elevhälsoarbete. Barn- och utbildningsnämnden har vårdgivaransvaret för den

hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsan genom sitt reglemente. Nämnden har utsett chef central elevhälsa som verksamhetschef för elevhälsans medicinska insatser.

Central elevhälsa

Elevhälsans personal är organiserad i ett centralt team, med chef central elevhälsa. Den centrala elevhälsan består av skolläkare, skolsköterskor, psykologer, kuratorer och specialpedagoger. Centrala elevhälsan utgör en stödfunktion för skolornas elevhälsoarbete. De flesta som arbetar i centrala elevhälsan ingår i lokala elevhälsoteam på respektive skola.

Centrala elevhälsans främsta uppdrag är att stödja skolor i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och bidra till att skapa goda lärmiljöer som främjar elevers lärande, utveckling och hälsa. Central elevhälsa har ett kommunövergripande ansvar att driva och utveckla elevhälsofrågor, att utveckla samverkan med andra aktörer samt skapa en likvärdighet mellan skolor när det gäller elevhälsoinsatser. Centrala elevhälsan ska också bidra till kompetensutveckling inom området elevhälsa på ett övergripande plan i kommunen.

Lokal elevhälsa

I Ljungby kommuns skolor finns lokala elevhälsoteam på varje skola. Dessa team består av rektor, skolsköterska, kurator och specialpedagog, skolans speciallärare samt studie- och yrkesvägledare på 7-9 skolorna och gymnasiet. Psykolog adjungeras. Elevhälsoteamen träffas regelbundet och ska främst ha ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Elevhälsoteamen arbetar med tvärprofessionella gemensamma analyser. För att utveckla de tvärprofessionella analyserna krävs struktur och dagordning som ser till att samtliga medlemmar är delaktiga i analysarbetet. Förslag på mall för lokalt årshjul finns som bilaga. På elevhälsoteamens möten finns dagordning, ordförande och sekreterare. Elevhälsoteamens och skolans elevhälsoarbete utvärderas minst en gång per läsår.

En väl fungerande elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan skolans pedagoger och elevhälsans personal. För att denna samverkan ska ge resultat krävs forum och tydliga rutiner.

Rektor

Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet vid skolenheten. Rektor har också ansvaret att utveckla utbildningen och därmed elevhälsans arbete. Rektor beslutat om den inre organisationen och leder elevhälsans arbete. Rektor har det yttersta ansvaret och är den som fattar beslut. Vid beslutfattandet behöver rektor tillgång till underlag från övriga professioner som är experter inom sina respektive områden. Rektor ansvarar också för att hålla samman elevhälsoteamet.

Elevhälsans professioner och uppdrag

Skolsköterska

Organisationsnivå

- Medverka i skolans övergripande förändrings- och utvecklingsarbete när det gäller exempelvis värdegrundsfrågor, trygghet, trivsel och närvaro.

- Verka för en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö för eleverna.
- Ingå i skolans krisgrupp.
- Bidra med medicinskt perspektiv i utvecklingen av den pedagogiska verksamheten.
- Samarbeta med studie- och yrkesvägledare vad det gäller medicinsk yrkesvägledning.

Gruppnivå:

- Ge kunskap om hälsosamma levnadsvanor.
- Delta i olika analysarbete tillsammans med skolornas rektorer/personal
- Arbeta med medicinska och i viss mån sociala frågor som rör en grupp eller en hel klass som till exempel kost, fysisk aktivitet, sömn, stress, pubertet och relationer.

Individnivå:

- Erbjuda hälsobesök för förskoleklass, åk 4, åk 7 och åk 1 på gymnasiet. Hälsobesöken har både en hälsoövervakande och hälsofrämjande funktion där eventuella avvikelser i syn, hörsel, tillväxt och andra psykosomatiska och somatiska symtom kan identifieras.
- Erbjuda hälsobesök och vaccinationer för nyanlända elever.
- Erbjuda vaccinationer enligt Socialstyrelsens nationella vaccinationsprogram.
- Bedriva öppen mottagning med en stor bredd av olika slags insatser och stödjande samtal.
- Genomföra enklare sjukvårdsinsatser.
- Utredda och bedöma den medicinska situationen för enskild elev, för att undanröja hinder för lärande. Tillsammans med elevhälsans övriga professioner medverka till att elever i behov av särskilt stöd får sina behov allsidigt kartlagda och bedömda.
- Genomföra uppföljningar av elever med somatiska och psykosomatiska problem.
- Erbjudar rådgivning och stöd för elever, föräldrar och personal.
- Bistå i den medicinska bedömningen inför eventuellt beslut om mottagande i särskola.
- Förbereda och medverka vid skolläkarmottagningar.
- Remittera till och samarbeta med flera olika instanser, såsom Barn- och ungdomspsykiatri, Barnmottagningen, Barnhabiliteringen, primärvårdens hälsoenhet, Socialtjänst med mera.
- Utföra spirometriundersökning vid behov.

Skolläkare

- Bedriva mottagningar angående undersökningar av elever, enklare behandlingar, rådgivning och samtal med elever och föräldrar i en anda av hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande inriktning.
- Utföra medicinsk bedömning vid ev. särskoleplacering.
- Vara en samverkanspart med övrig hälso- och sjukvård.
- Utföra vaccinationsordinationer vid behov.
- Bedriva arbetsanpassnings- och rehabiliteringsarbete kring enskild elev.
- Utfärda körkortssintyg till fordonsprogrammet inriktning transport.

Kontakt med skolläkare sker genom skolsköterska.

Psykolog

Organisationsnivå

- Tillföra psykologisk kompetens vid utvecklingsarbete på central- och lokal nivå.
- Kvalitetssäkra organisatoriska rutiner, policys och styrdokument.
- Erbjuder handledning och konsultation till rektorer i fråga om grupprocesser, ledarskap och andra skolfrågor.
- Vid hälsofrämjande och förebyggande arbete på organisationsnivå sträva mot ökad psykisk hälsa och välbefinnande bland elever och personal i skolorna.
- Ingår med fördel i situationer som kräver krishantering.

Gruppnivå

- Tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- Samverka med elevhälsans professioner vid fördjupade elevhälsomöten riktad mot grupprocesser.
- Erbjuder handledning och konsultation till skolpersonal i fråga om bemötande och beteendeproblematik riktad mot grupprocesser.
- Bidra med kunskap kring psykiska besvär, till exempel ångest och depression, samt med psykologisk kunskap kring risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling, till exempel genom utbildning kring psykisk hälsa och ohälsa.

Individnivå

- Genomföra psykologisk utredning av elev som har, trots extra anpassningar, svårigheter att nå kunskapsmålen i skolan. Den psykologiska utredningen omfattar utvecklingsbedömning av kognitiva förmågor och adaptiva färdigheter. Vid behov kan fördjupad barnpsykiatrisk utredning rekommenderas, varvid remiss till annan instans aktualiseras.
- Genomföra psykologisk bedömning i samband med utredning inför eventuellt mottagande i särskola.
- Samverka med elevhälsans professioner vid enskilda ärenden i fördjupade elevhälsomöten.
- Erbjuder handledning och konsultation till skolpersonal i fråga om bemötande och beteendeproblematik riktad mot enskild elev.
- Erbjuder tid för enstaka samtal med skolpersonal där problematiken påverkar yrkesutövningen.

Kurator

Organisationsnivå

- Bidra med socialt och psykosocialt perspektiv i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete samt i utvecklingen av den pedagogiska verksamheten.
- Arbeta utifrån en helhetssyn med fokus på elevers situation och relation till sin omgivning, familj och skola, för att skapa goda förutsättningar att lyckas i skolan.
- Medverka i skolans övergripande förändrings- och utvecklingsarbete när det gäller exempelvis värdegrundsfrågor, trygghet, trivsel och närvaro.
- Verka för en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö för eleverna.
- Ingå i skolans krisgrupp.
- Vara sakkunnig inom skolan gällande socialt arbete och sociallagstiftning.

Gruppnivå

- Främja elevens delaktighet och möjlighet att komma till tals.
- Arbeta med grupper av elever i förebyggande syfte och vid behov.
- Initiera samverkan och deltar i nätverksarbete med olika aktörer för att skapa förutsättningar för enskild elev att klara skolan och få adekvat stöd för sin sociala och emotionella utveckling.
- Samverka med andra verksamheter och myndigheter utanför skolan som har barn och ungdomar som målgrupp ex polis, socialtjänst, ungdomsmottagning, habilitering, psykiatri, fritidsgården osv.
- Uppmärksamma elever som far illa, elever i socialt utsatta sammanhang och elever som visar tecken på psykisk ohälsa.
- Ge handledning och konsultation till personal och föräldrar i skolsociala frågor.
- Inspirera och stödja skolans personal i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på gruppnivå.
- Delta i analysarbete tillsammans med skolornas rektorer/personal t.ex. gällande resultat från t.ex. elevintervjuer, enkäter, observationer, obligatorisk screening, nationella prov, betygsutfall m.m. elevers måluppfyllelse.
- I samarbete med skolpersonal arbeta med psykosociala frågor som rör en grupp eller en hel klass, till exempel konflikthantering, kränkningar, utanförskap och relationsfrågor etc.
- Vid överlämningar, stadiebyte och/eller klassammansättningar bistår kurator med social och psykosocial kompetens.

Individnivå

- Erbjuder individuella samtal som stöd-, motivations-, kris- och konflikthanteringssamtal i skolrelaterade frågor.
- Utredda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskild elev, för att undanröja hinder för lärande. Tillsammans med elevhälsans övriga professioner medverka till att elever i behov av särskilt stöd får sina behov allsidigt kartlagda och bedömda.

- Utredda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskild elev bland annat som underlag inför beslut om eventuellt mottagande i särskola.
- Remittera vidare till andra insatser när behov av specialistinsatser och/eller behandlande insatser identifieras/uppmärksammas.
- Bistå vid kränkingsärenden.

Specialpedagog

Organisationsnivå

- Medverka i skolans övergripande förändrings- och utvecklingsarbete när det gäller exempelvis värdegrundsfrågor, trygghet, trivsel och närvaro.
- Tillföra specialpedagogisk kompetens vid utvecklingsarbete på central- och lokal nivå.
- Delta i utarbetandet av kommungemensamma obligatoriska screeningar.
- Verka för skolutveckling och kvalitetssäkring i förebyggande och främjande perspektiv.
- Ta initiativ till kompetensutveckling.
- Delta i regionala nätverk till exempel Linnéuniversitet, Region Kronoberg, Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Gruppenivå

- Delta i analysarbete tillsammans med skolornas rektorer/personal t.ex. gällande resultat från t.ex. elevintervjuer, enkäter, observationer, obligatorisk screening, nationella prov, betygsutfall m.m.
- Genomföra kvalificerade samtal som t.ex. handledning/ konsultation/rådgivning till rektor/lärare/arbetslag kring elever/grupper.

Individnivå

- Genomföra pedagogiska bedömningar i samband med utredning inför eventuellt mottagande i särskola.
- Genomföra kvalificerade samtal med pedagoger som t.ex. handledning/konsultation/rådgivning.
- Kan delta i samverkansmöten med andra aktörer.
- Kan delta vid överlämning och uppföljning vid övergångar mellan olika stadier
- Specialpedagog Tal- och språk arbetar tillsammans med skolans pedagoger kring elever som har behov gällande tal- och språkutveckling.
- Bistå vid pedagogiska utredningar.
- Utredda och bedöma den pedagogiska situationen för enskild elev, för att undanröja hinder för lärande. Tillsammans med elevhälsans övriga professioner medverka till att elever i behov av särskilt stöd får sina behov allsidigt kartlagda och bedömda.

Speciallärare

Speciallärare arbetar på organisation- grupp- och individnivå. Betoningen i uppdraget är arbete med att planera och genomföra undervisning som avser elever i behov av särskilt stöd utifrån den specialisering och i de årskurser samt skolformer specialläraren har behörighet i. I Ljungby kommun är speciallärare anställd av rektor.

Studie- och yrkesvägledare

Organisationsnivå

- Medverka i skolans övergripande förändrings- och utvecklingsarbete när det gäller exempelvis värdegrundsfrågor, trygghet, trivsel och närvaro.
- Bidra med kunskaper om möjliga studie- och yrkesval för elever och till personal.
- Samarbeta med skolsköterska vad det gäller medicinsk yrkesvägledning.
- Samverka med det lokala arbetslivet.
- Omvärldsbevakning av arbetslivet samt gymnasieskolor runt om i regionen.

Gruppenivå

- Vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser, tex studie- och yrkesvägledning i undervisningen.
- Medverka på föräldramöten med information om gymnasiet.
- Samverka med, samt fortlöpande information till pedagogisk personal.
- Ge och skapa förutsättningar för eleverna att utveckla kunskaper och erfarenheter för kommande studie- och arbetsliv genom information i klass om arbetslivet och gymnasiet.

Individnivå

- Informera och vägleda eleverna individuellt.
- Vid behov eller önskemål vara behjälplig för enskilda elevers föräldrar.
- Motiverande samtal gällande studie- eller yrkesval.
- Bistå eleverna i gymnasievalet samt omval till gymnasiet och eftergymnasial utbildning.
- Samverka med övriga professioner i fördjupade elevärenden.

Mål för läsåret 2018/2019

Diskutera med personalen vad elevhälsa är ur ett förebyggande och hälsofrämjande synsätt och vad den lokala elevhälsan kan bidra med utifrån enhetens prioriterade mål.

Utvärdering

Som en del i utvärderingen av den centrala elevhälsoplanen används underlag från utvärdering av det lokala elevhälsoarbetet. Det lokala elevhälsoarbetet kan med fördel utvärderas utifrån BRUK 1.3